

Bureau voor Archeologie Rapport 2013.05

Veerstalblok naast 7, Gouderak, gemeente Ouderkerk: een bureauonderzoek.

Colofon

titel: Bureau voor Archeologie Rapport 2013.05.
Veerstalblok naast 7, Gouderak, gemeente Ouderkerk: een
bureauonderzoek
auteur(s): A. de Boer
datum: 26-04-2013

© Bureau voor Archeologie
Koningsweg 244 Utrecht

Administratieve gegevens

Projectnummer	2013041601
Provincie	Zuid – Holland
Gemeente	Ouderkerk
Plaats	Gouderak
Toponiem	Veerstalblok naast 7
Centrum locatie (RD)	107.920/445.600
Oppervlak plangebied	1500m2
Kadastrale gegevens	GDR02C 01182G0000
ARCHIS onderzoeksmeldingsnummer	56.688
soort onderzoek	een bureauonderzoek
Opdrachtgever	Lawijn milieu-advies
Uitvoerder	Bureau voor Archeologie
Kaartblad	38A
Periode van uitvoering	april 2013
Bevoegd gezag	Gemeente Ouderkerk
Beheerder en plaats van documentatie	Bureau voor Archeologie, Koningsweg 244, Utrecht

Figuur 1: Ligging van het plangebied

Inhoud

	Samenvatting.....	7
1	Inleiding.....	9
	1.1 Onderzoekskader.....	9
	1.2 Doelstelling en vraagstelling.....	10
	1.2.1 Doelstelling.....	10
	1.2.2 Vraagstelling.....	10
	1.3 Methode.....	10
2	Beschrijving huidige situatie en beoogde ingreep.....	11
3	Historische situatie en mogelijke verstoringen.....	12
4	Aardkunde.....	13
5	Bekende Waarden.....	15
	5.1 Bouwhistorie.....	15
	5.2 Archeologie.....	15
6	Gespecificeerde verwachting.....	18
7	Conclusie en advies.....	19
8	Literatuur.....	20
	Figuren.....	21

Samenvatting

In opdracht van Lawijn milieu-advies heeft Bureau voor Archeologie een bureauonderzoek uitgevoerd ten behoeve van nieuwbouw aan de Veerstablok naast 7 te Gouderak.

Het onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen van de KNA, protocol 4002. In het kader van het onderzoek zijn kaarten, databases en literatuur geraadpleegd, teneinde te komen tot een gespecificeerde archeologische verwachting van het gebied.

In het plangebied kunnen archeologische resten aanwezig zijn op twee niveaus. Het diepste niveau heeft verband met de aanwezigheid van afzettingen van (delen) van de Benschopse stroomgordel. De top van dit niveau bevindt zich op -6,5m t.o.v. N.A.P. Bij een actueel maaiveld dat op -1,6m t.o.v. N.A.P. ligt, betekent dat dit niveau ca. 5m diep ligt. Archeologische resten op dit niveau zijn van Mesolithische, Neolithische of Bronstijd ouderdom. Dergelijke archeologische resten betreffen kampen van jager/verzamelaars of de eerste boeren in het gebied (Bronstijd). De vindplaatsen zijn mogelijk van omvang (enkele honderden vierkante meters of kleiner) en mede daardoor lastig op te sporen. Het betreffende niveau zal bij bouwwerkzaamheden zeer waarschijnlijk niet worden vergraven, maar mogelijk wel worden doorheid.

Het ondiepe niveau bevindt zich in de eerste meter onder de top van de profielkolom. Het betreft archeologische resten die samenhangen met de vorming van afzettingen van de Hollandse IJssel (sinds de Romeinse tijd) en de ontginning van het gebied sinds de 11e eeuw. Archeologische resten zijn dus van Romeinse of recentere ouderdom. Het betreft boerderijen met erven die van enkele honderden vierkante meters tot twee duizend vierkante meter groot kunnen zijn. Het archeologische resten manifesteren zich als een archeologische laag waarbij indicatoren zoals fragmenten aardewerk, bot en houtskool zich bevindt in een matrix van de natuurlijk ondergrond. Naar verwachting zijn dat de zandige klei afzettingen van de Hollandse IJssel (oever of crevasse).

Als er nog archeologische waarden aanwezig zijn, zijn deze naar verwachting goed geconserveerd vanwege de hoge grondwaterstand. Door de bouw en sloop van opstallen in het plangebied is een deel van de bovengrond mogelijk verstoord.

Om de aanwezigheid van archeologische waarden en de intactheid van het bodemprofiel vast te stellen moet een aanvullend booronderzoek worden uitgevoerd.

1 Inleiding

1.1 Onderzoekskader

In opdracht van Lawijn milieu-advies heeft Bureau voor Archeologie een bureauonderzoek uitgevoerd ten behoeve van nieuwbouw aan de Veerstalblok naast 7 te Gouderak.

*Figuur 2: De archeologische beleidskaart, uitsnede. Het plangebied ligt in de cirkel.
Legenda: rode lijn = AW2: bij coupures/dijkdoorsnijdingen archeologisch onderzoek naar de opbouw van de dijk, roze vlak = VAW1, onderzoekseis bij: bodemingrepen dieper dan 50 cm -Mv en plangebied groter dan 100 m², geel vlak = onderzoekseis bij: bodemingrepen dieper dan 50 cm -Mv en plangebied groter dan 1000 m².*

In het gebied geldt het bestemmingsplan Middelblok, vastgesteld 2011-06-30. In het plangebied geldt een Dubbelbestemming Waarde – Archeologie. Op hoofdlijnen geldt hier dat diverse grondroerende activiteiten men alleen mag uitvoeren indien met een omgevingsvergunning heeft. Deze kan slechts verkregen worden indien initiatiefnemer een rapport overlegt waaruit blijkt dat geen archeologische waarden worden geschaad. In 2012 is een archeologische beleidskaart opgesteld en goedgekeurd door de raad en verankerd in een erfgoed verordening. Een uitsnede van deze kaart is weergegeven in fig. 2.

Het plangebied heeft een oppervlak van ca. 1500m² en ligt in het roze vlak. Bij bodemingrepen dieper dan 50cm is het onderzoeksplichtig.

Het onderzoeksgebied is een zone met straal van circa 250m daarom heen.

1.2 Doelstelling en vraagstelling

1.2.1 Doelstelling

Het doel van dit bureauonderzoek is het opstellen van een specificeerde archeologische verwachting zodat een beslissing genomen kan worden over hoe met eventuele archeologische waarden rekening moet worden gehouden bij de voorgenomen werkzaamheden.

1.2.2 Vraagstelling

De volgende onderzoeksvragen zijn in dit onderzoek gebruikt:

- Waaruit bestaan de voorgenomen bodemingrepen?
- Zijn in het gebied (mogelijk) archeologische waarden aanwezig, en zo ja, waaruit bestaan deze?
- Worden deze archeologische waarden verstoord door de voorgenomen bodemingrepen? Zo ja, op welke wijze?
- Welke maatregelen kunnen worden genomen om voldoende rekening te houden met deze archeologische waarden?

1.3 Methode

Het onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen van de KNA, protocol 4002. Achtereenvolgens bestaat het proces uit:

1. Afbakenen plan- en onderzoeksgebied en vaststellen consequenties van mogelijk toekomstig gebruik;
2. Aanmelden onderzoek bij Archis
3. Vermelden (en toepassen) overheidsbeleid
4. Beschrijven huidig gebruik
5. Beschrijven historische situatie en mogelijke verstoringen
6. Beschrijven mogelijke aanwezigheid bouwhistorische waarden in de ondergrond
7. Beschrijven bekende archeologische en aardwetenschappelijke waarden
8. Opstellen gespecificeerde verwachting
9. Opstellen standaardrapport bureauonderzoek
10. Afmelden onderzoek bij Archis
11. overdracht onderzoeksgegevens
12. Aanleveren digitale gegevens bij e-Depot

Genoemde stappen leidden tot onderhavig rapport en het openbaar maken van de resultaten bij Archis en het e-Depot. In de hierna volgende hoofdstukken worden de belangrijkste gegevens die zijn verworven tijdens het onderzoek gepresenteerd.

2 Beschrijving huidige situatie en beoogde ingreep

De kavel ligt naast Veerstalblok 7. De opstal die zich op de kavel bevond, en die nog staat op recent kaartmateriaal (zie bijv. fig. 1 en 2) is inmiddels gesloopt in verband met de nieuwe randweg om de zuidzijde van Gouda. Als gevolg van de werkzaamheden ligt in de westzijde van het kadastrale perceel het talud van een weg (zie fig. 16). Het terrein is nu volledig braakliggend (fig. 3).

Het doel is om de kavel opnieuw te ontwikkelen. De beoogde ingreep is nog niet gespecificeerd.

3 Historische situatie en mogelijke verstoringen

Al vanaf het ontstaan van de Hollandse IJssel in de Romeinse tijd kan op de oevers zijn gewoond. Heel veel bewijs daarvoor is niet gevonden. Een beschrijving van de geschiedenis en mogelijke bewoning in deze periode staat uitvoerig in Dasselaar (2004). Zij betogen dat de benedenloop, waaraan het plangebied ligt, mogelijk eerst als afwateringsriviertje van het Hollands-Utrechtse veengebied heeft gefunctioneerd. Dat in de Romeinse tijd van dit veengebied gebruik werd gemaakt wordt bewezen door een damconstructie die in 1999 in Capella aan den IJssel werd gevonden: de dam werd gedateerd in de eerste eeuwen na Christus.

In de vroege Middeleeuwen wordt het gebied in een oorkonde genoemd (944 na. Chr.) waaruit blijkt dat men goederen en rechten had in dit gebied tussen Lek en IJssel, maar het is waarschijnlijk dat bewoning en gebruik zich voornamelijk langs de oevers concentreerde.

De huidige polders werden ontgonnen in de 11e tot de 13e eeuw tijdens de 'Grote Ontginningen'.¹ Achtereenvolgens werden de randgebieden (naast de rivieren, dus ook het onderhavig plangebied), de binnengebieden (de veenvlaktes) en de restgebieden ontgonnen. Ontginningen gingen gepaard met het gelijktijdig ontginnen van een zgn. blok (zie verwijzing toponiem: veerstalblok). In dit blok werd een reeks evenwijdige sloten gegraven en omgeven door kades. Toen het veengebied door grondwateronttrekking en klink steeds lager kwam te liggen, moest men het gebied actief gaan bemalen. Watergangen die uitliepen op de rivier werden ingericht als boezem: hier werd het water verzameld om het te kunnen lozen op de grote rivieren.

Op kaarten uit de 17e en 18e eeuw is nog goed zichtbaar dat het plangebied tussen twee van zulke boezems lag ingeklemd (fig. 4 en 5). Direct langs de Hollandse IJssel staan bovendien huizen/boerderijen ingetekend waaraan goed te zien is dat in het gebied gewoond en gewerkt werd. Tenslotte staat op deze kaarten een watergang evenwijdig aan de dijk van de Hollandse IJssel ingetekend. In fig. 5 heet deze "De Bak waeteringh". Vermoedelijk diende deze om kwel vanuit de rivier op te vangen en weer af te kunnen voeren naar de boezem. Zowel van de boezems als van de wetering zijn nog diverse resten aanwezig. De boezems zijn grotendeels gedempt, maar zijn op de bodemkaart nog goed zichtbaar als vergraven zones (fig. 14). De wetering bestaat fragmentarisch nog steeds als de sloot die de percelen aan de dijk scheidt van de rest van de polder. Deze sloot is echter gedempt en weer open gegraven volgens de kaarten van fig. 6 en verder.

De gedetailleerde kadastrale minuut uit 1811 (fig. 6) geeft aan dat destijds het plangebied vrijwel onbebouwd was; aan de kopzijde van het perceel (bij de dijk) stond een huis. Het plangebied was aan zuid- en oostzijde omgeven door een sloot (de voormalige wetering). In de decennia daarna wordt één en daarna nog één opstal gebouwd (situatie 1914). Vlak voor WOII is de achterste opstal weer verdwenen (1936).

In verband met de aanleg van de Zuidwestelijke Randweg die in juli 2012 gereed is gekomen, is de situatie van een aantal percelen die aan de Veerstalblok liggen ingrijpend veranderd (fig. 16). Door de aanleg van de weg en de nieuwe ontsluiting van de betreffende percelen is een aantal gebouwen gesloopt en is

¹ Wink e.a. 2012

het terrein ter plaatse opgehoogd.

4 Aardkunde

Het plangebied ligt in het Nederlandse Rivierengebied, meer specifiek in de polder Veerstablok. Deze polder maakt weer deel uit van de Krimpenerwaard. Dit gebied heeft in de afgelopen 10 duizend jaar deel uitgemaakt van een grote delta waarin rivieren zich door een laag en nat gebied een weg baanden naar zee.

Afhankelijk van de nabijheid van stromend water ontwikkelde het landschap zich verschillend; In de rivieren werd een zandbedding gevormd. De oevers werden gevormd van zandige klei (zavel) en verder van de oevers af bezonk klei naar de bodem van een moeras. In gebieden die vrijwel altijd onder water stonden maar waar nog wel vegetatie kon groeien, werd veen gevormd. Door dat de rivieren zich continue verlegden ontstond zo een mozaïek van overlappende zandbanen te midden van klei en veengebieden.

Doordat de banen van zand met hun oevers na hun vorming hoog in het landschap lagen, zijn dit vaak de gebieden waar de mens zich het eerst vestigde. Deze banen noemen we nu stroomgordels en het zijn samen met hun kleinere aftakkingen (crevasses) de gebieden waar vaak de oudste archeologische waarden worden aangetroffen in het rivierengebied.

In het plangebied bevinden zich de resten van een stroomgordel (Gouderak en Zuidplas stroomgordels) in de ondergrond, beide van het Benschop systeem en actief in het Mesolithicum.

Na de eindfase van deze rivieren is in het gebied een pakket veen gevormd. In de Romeinse tijd wordt de Hollandse IJssel actief. Deze is bedijkt in de Middeleeuwen en stroomt nog steeds ten Westen van het plangebied. Deze rivier heeft op het veenpakket in het plangebied vermoedelijk een (zandige) kleilaag gevormd.

Alhoewel ze op de standaard aardkundige kaartseries niet staan aangegeven, bevinden zich in de polder diverse crevasse afzettingen. De oorsprong, ouderdom en diepte ligging is in veel gevallen echter moeilijk vast te stellen. Veelal worden ze op basis van AHN beelden gekarteerd. Volgens de opstellers van de archeologische verwachtingskaart van de gemeente bevinden in de ondergrond van het plangebied zich mogelijk eveneens crevasse afzettingen (fig. 18).

De bodemkaart van het gebied beschrijft de bodem als liederdgronden (lichte klei op veen). De geomorfologische kaart beschrijft de landschapsvorm als vlakke van getijafzettingen.

Op het naastgelegen perceel is bodemonderzoek uitgevoerd in 2002.² Deze boringen geven hiervan in de lokale profielopbouw. De boringen zijn geplaatst op de plek van de toen nog te bouwen schuur achterin het betreffende perceel (ongeveer direct ten zuiden van huidig plangebied). Deze boringen zijn beschreven als zand op klei op veen: De top van het veen bevond zich op ca. 80cm – mv. Daarop lag een ca. 20 cm dik grijze klei. Aan de bovenzijde van de profielkolom is matig fijn zand beschreven.

² Wiha Grondmechanica 2002

<i>Bron</i>	<i>Situatie plangebied, omschrijving</i>
Geomorfologie	2M35:Vlakte van getij-afzettingen
AHN	ca. -1,6m t.o.v. N.A.P.
Bodemkunde	IIpMv81 Liedeerdgronden; klei; profielverloop 1, lichte klei op veen
Geologie	Ec2: Rivierzand en -klei met inschakelingen van veen (komafzettingen)
stroomgordels	68. Hollandse IJssel 1805-665 yr BP, afgedamd bij Klaphek voor 1285AD. Archeologische waarden bekend uit de Romeinse tijd maar vooral uit de Middeleeuwen. 53. Gouderak 7600-6335 yr BP, top zand op -6,5 tot -7,7 t.o.v. N.A.P., geen archeologische waarden bekend. 204. Zuidplas 6850-6455 yr BP, top zand op -8,5 tot -9,5m t.o.v. N.A.P., geen archeologische waarden bekend.

Tabel 1: Aardkundige waarden

5 Bekende Waarden

5.1 Bouwhistorie

In het onderzoeksgebied zijn geen rijksmonumenten, provinciale of gemeentelijke gebouwde monumenten aanwezig.

5.2 Archeologie

In het onderzoeksgebied zijn weinig archeologische waarden bekend. Wel is sprake van verwachtingswaarden. De verwachtingswaarde is middelhoog op de provinciale en gemeentelijke kaart op basis van de aanwezigheid van rivierafzettingen in de ondergrond en de ligging aan een ontginningsas langs de Hollandse IJssel. De archeologische waarden die samenhangen met de rivierafzettingen bevinden zich op verschillende (of onbekende) dieptes (zie tabel 2).

In het gebied zijn een aantal onderzoeksmeldingen geregistreerd (fig. 18). Het betreft enkele vooronderzoeken, alsmede een proefsleuvenonderzoek. Het proefsleuven onderzoek vond ca. 100m noordelijk plaats ten behoeve van de aanleg van de nieuwe randweg. Het booronderzoek vond ca. 100m zuidelijk plaats aan het Beyerschewegje 5+7. Geen van de onderzoeken heeft binnen het onderzoeksgebied geleid tot het aantreffen van waardevolle archeologische resten.

Bron	omschrijving
Onderzoeksmeldingen	5.333: Archeologische kartering, waardering en inventarisatie in herinrichtingsgebied Krimpenerwaard. In onderhavig onderzoeksgebied zijn in deze kartering geen vindplaatsen beschreven. rapport: Visscher, H.C.J., 1988: De Krimpenerwaard; Een archeologische kartering, inventarisatie en waardering. RAAP-rapport 23. 6.870: bureau en booronderzoek Zuidwestelijke Randweg advies: Uit het Bureauonderzoek blijkt dat de oevers van de Hollandsche IJssel mogelijk reeds vanaf de Romeinse Tijd bewoond zijn geweest. Zeker is dat vanaf de 11e of 12e eeuw, toen de Krimpenerwaard ontgonnen werd, de middeleeuwse bewoning van het gebied vlak achter de Gouderaksedijk geconcentreerd was. Van de Romeinse periode zijn nog geen vondsten bekend. Wel is langs het Goudse deel van de Gouderaksedijk in het afgelopen jaar een aantal middeleeuwse vindplaatsen bekend geworden. Uit bestudering van de kaart van Van Deventer blijkt, dat de bebouwing langs de Gouderaksedijk in de 16e eeuw al dicht naast elkaar gelegen was. Vermoedelijk zijn enkele van deze boerderijen directe opvolgers van de vroegste ontginningsboerderijen. Op de kadastrale kaart van 1832 is deze middeleeuwse structuur nog zeer goed herkenbaar. Het Bureauonderzoek onderscheidt een aantal structuren met een hoge archeologische waarde of verwachting; achtereenvolgens zijn het: · de kleiruggetjes, die zijn afgezet vanuit de IJssel · de bebouwde strook langs de Gouderaksedijk. Een aantal elementen hieruit zijn: - de laatmiddeleeuwse vindplaats Gouderaksedijk 131 - de voormalige herenboerderij IJsseloord - de overige van oorsprong middeleeuwse boerderijen langs de IJssel - de Veerstablokboezem · het dijklichaam van de IJsseldijk In het Inventariserend Veldonderzoek zijn drie nieuwe mogelijke vindplaatsen bekend geworden. De eerste betreft een mogelijk laatmiddeleeuwse vindplaats, te weten de houtskoolconcentratie rondom boring 019. De tweede vindplaats betreft een laag met baksteenpuin en houtskool (boring 059) op een locatie waar door Van Deventer een boerderij wordt getekend. De derde vindplaats betreft de locatie van een steenbakkerij (daterend uit de Nieuwe Tijd). Op een aantal percelen mocht nog niet geboord worden, of kon er in verband met de ligging van kabels en leidingen niet geboord worden. Over deze locaties is nog geen informatie bekend. rapport: Dasselaar, van, M, drs. R. Engelse, B. Nieland, 2004. Verkennend archeologisch onderzoek Zuidwestelijke Randweg Gouda, ArcheoMedia RAPPORT A04-331-Z. 14189: booronderzoek Beyerschewegje 5+7 advies: Geen archeologische vindplaats. Nader onderzoek niet noodzakelijk. rapport: ArcheoMedia projectnummer A05-473-I. 16.692: proefsleuvenonderzoek Zuidwestelijke Randweg advies: Er is geen vervolgonderzoek aanbevolen op de locatie van de proefsleuf. Ter plekke van vindplaats 2 zijn tijdens een voorgaand inventariserend veldonderzoek door middel van boringen op een diepte van 1,05m tot 1,7m -mv baksteenfragmenten en houtskool aangetroffen. Op basis van de kaart van Van Deventer afgebeelde boerderij werd vermoed dat deze indicatoren hiermee in verband gebracht konden worden. Tijdens het proefsleuven onderzoek zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van bebouwing gevonden.

<i>Bron</i>	<i>omschrijving</i>
Waarnemingen	411.393: Waarneming behorende bij proefsleuvenonderzoek 16.692 Ter plekke van vindplaats 2 zijn tijdens een voorgaand inventariserend veldonderzoek door middel van boringen op een diepte van 1,05m tot 1,7m -mv baksteenfragmenten en houtskool aangetroffen. Op basis van de kaart van Van Deventer afgebeelde boerderij werd vermoed dat deze indicatoren hiermee in verband gebracht konden worden. Tijdens het proefsleuven onderzoek zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van bebouwing gevonden.
Archeologische terreinen	geen
Vondstmeldingen	geen
Gebouwde monumenten	geen
Cultuurhistorie atlas provincie Zuid-Holland	Type: Geulafzettingen / stroomgordels CODE_PZH: 2 Bewoningsperiode: Bewoning vanaf de Bronstijd of IJzertijd of Romeinse tijd en plaatselijk vanaf het Neolithicum Trefkans/verwachting Kenmerk: Middelhoge trefkans - land Waarde: Redelijke tot grote kans op archeologische sporen
Gemeentelijke kaart	Het plangebied ligt in drie overlappende zones: 1) Benschop riviersysteem, lage verwachting Laat Paleolithicum – Mesolithicum, middelhoge verwachting Neolithicum – Bronstijd, diepteligging 6 tot 8 m – NAP. 2) oeverzone, middelhoge verwachting voor IJzertijd t/m Vroege Middeleeuwen 3) crevasses, middelhoge verwachting IJzertijd t/m Vroege Middeleeuwen, diepte ligging onbekend.

Tabel 2: Bekende waarden (archeologie en bouwhistorie) in het gebied.

6 Gespecificeerde verwachting

In het plangebied kunnen archeologische resten aanwezig zijn op twee niveaus. Het diepste niveau heeft verband met de aanwezigheid van afzettingen van (delen) van de Benschopse stroomgordel. De top van dit niveau bevindt zich op -6,5m t.o.v. N.A.P. Bij een actueel maaiveld dat op -1,6m t.o.v. N.A.P. ligt, betekent dat dit niveau ca. 5m diep ligt. Archeologische resten op dit niveau zijn van Mesolithische, Neolithische of Bronstijd ouderdom. Dergelijke archeologische resten betreffen kampen van jager/verzamelaars of de eerste boeren in het gebied (Bronstijd). De vindplaatsen zijn mogelijk van omvang (enkele honderden vierkante meters of kleiner) en mede daardoor lastig op te sporen. Het betreffende niveau zal bij bouwwerkzaamheden zeer waarschijnlijk niet worden vergraven, maar mogelijk wel worden doorheid.

Het ondiepe niveau bevindt zich in de eerste meter onder de top van de profielkolom. Het betreft archeologische resten die samenhangen met de vorming van afzettingen van de Hollandse IJssel (sinds de Romeinse tijd) en de ontginning van het gebied sinds de 11e eeuw. Archeologische resten zijn dus van Romeinse of recentere ouderdom. Het betreft boerderijen met erven die van enkele honderden vierkante meters tot twee duizend vierkante meter groot kunnen zijn. Het archeologische resten manifesteren zich als een archeologische laag waarbij indicatoren zoals fragmenten aardewerk, bot en houtskool zich bevindt in een matrix van de natuurlijk ondergrond. Naar verwachting zijn dat de zandige klei afzettingen van de Hollandse IJssel (oever of crevasse).

Als er nog archeologische waarden aanwezig zijn, zijn deze naar verwachting goed geconserveerd vanwege de hoge grondwaterstand. Door de bouw en sloop van opstallen in het plangebied is een deel van de bovengrond mogelijk verstoord.

7 Conclusie en advies

Waaruit bestaan de voorgenomen bodemingrepen?

Herontwikkeling van het perceel. Details zijn nog onbekend.

Zijn in het gebied (mogelijk) archeologische waarden aanwezig, en zo ja, waaruit bestaan deze?

Ja, op twee niveaus: de top van één niveau bevindt zich op ca. 5m diepte en betreft resten uit de prehistorie. Een tweede niveau bevindt zich in de eerste meter van de bodem en betreft resten uit de Romeinse tijd of later.

Worden deze archeologische waarden verstoord door de voorgenomen bodemingrepen? Zo ja, op welke wijze?

Ja, indien het perceel opnieuw bebouwd wordt. Om de archeologische verwachting te toetsen moet een booronderzoek worden uitgevoerd.

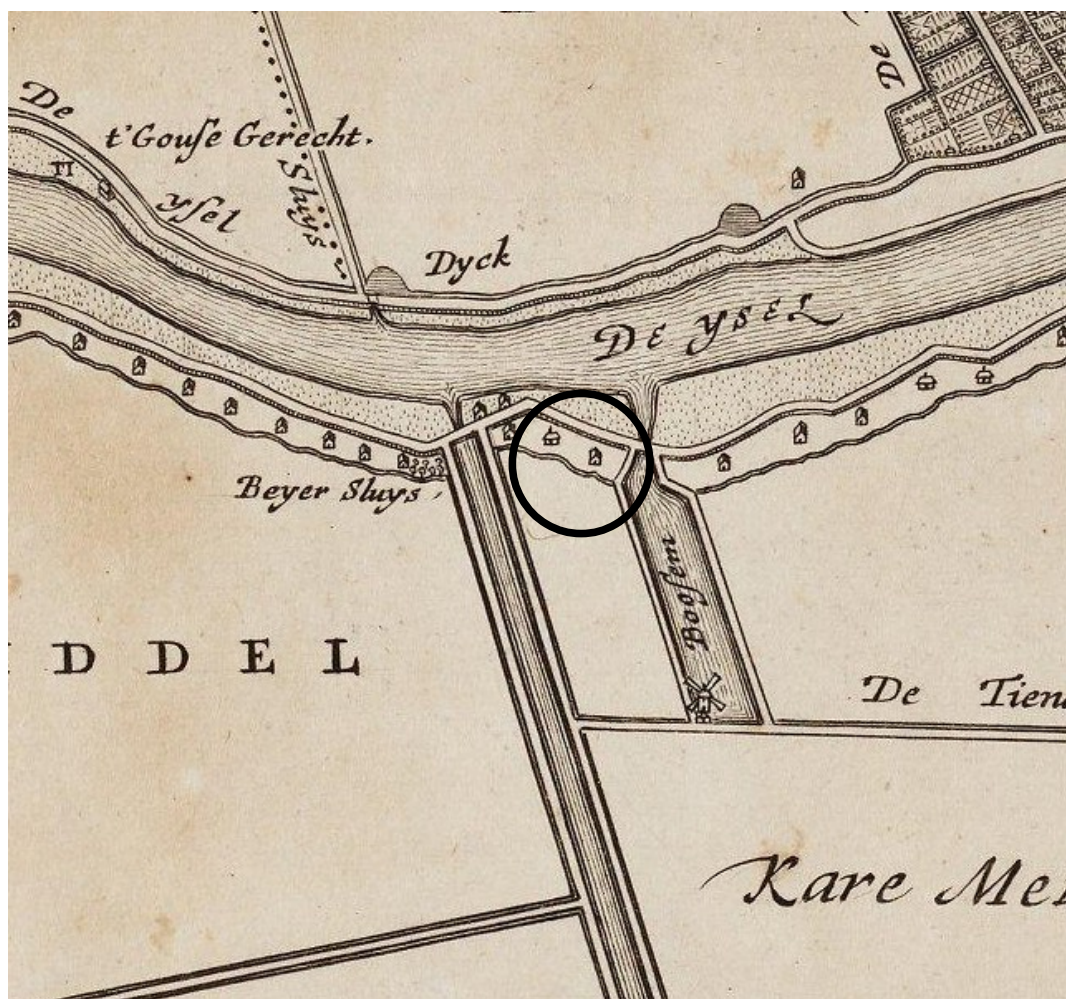
8 Literatuur

- Dasselaar, van, M, drs. R. Engelse, B. Nieland, 2004.** Verkennend archeologisch onderzoek Zuidwestelijke Randweg Gouda, ArcheoMedia RAPPORT A04-331-Z.
- SIKB, 2010.** Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) Landbodems.
- WIHA Grondmechanica, 2002.** Verkennend milieukundig bodemonderzoek t.b.v. nieuwbouw rundveestal en wagenloods aan het Veerstalblok 7 te Gouderak.
- Wink, K, G.H. de Boer en P. Kloosterman, 2012.** Archeologie en cultuurhistorie tussen Lek en Hollandsche IJssel; Een archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart van de gemeenten Nederlek en Ouderkerk.

Figuren

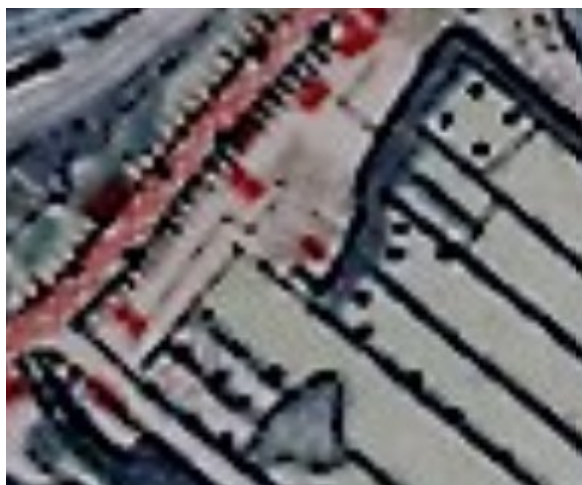
Figuur 3: Recente foto van het plangebied

Figuur 4: Kaart 1660: Overzichtskaart van het hoogheemraadschap van Schieland in 9 bladen, blad 9, uitsnede. Het noorden is naar rechtsboven. Het plangebied staat met een cirkel aangeduid.

Figuur 6: Kadastrale minuut ca. 1811

Figuur 7: Bonnekaart 1877

Figuur 8: Bonnekaart 1899

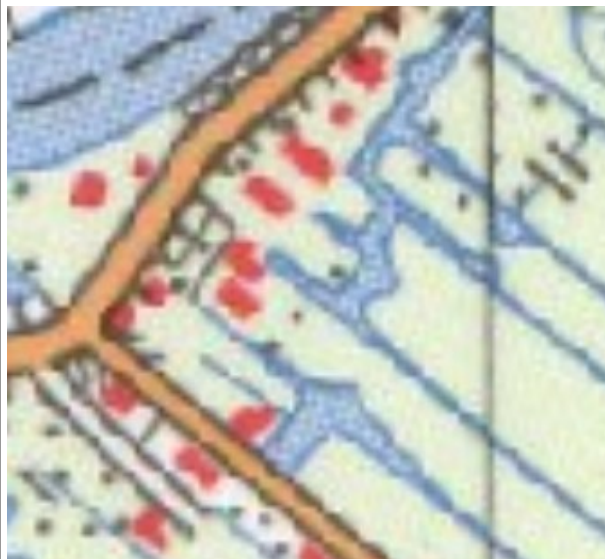
Figuur 9: Bonnekaart 1914

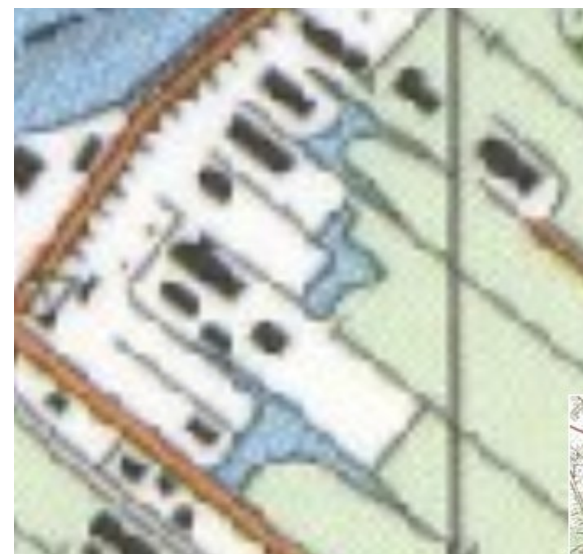
Figuur 10: Topografische kaart 1936

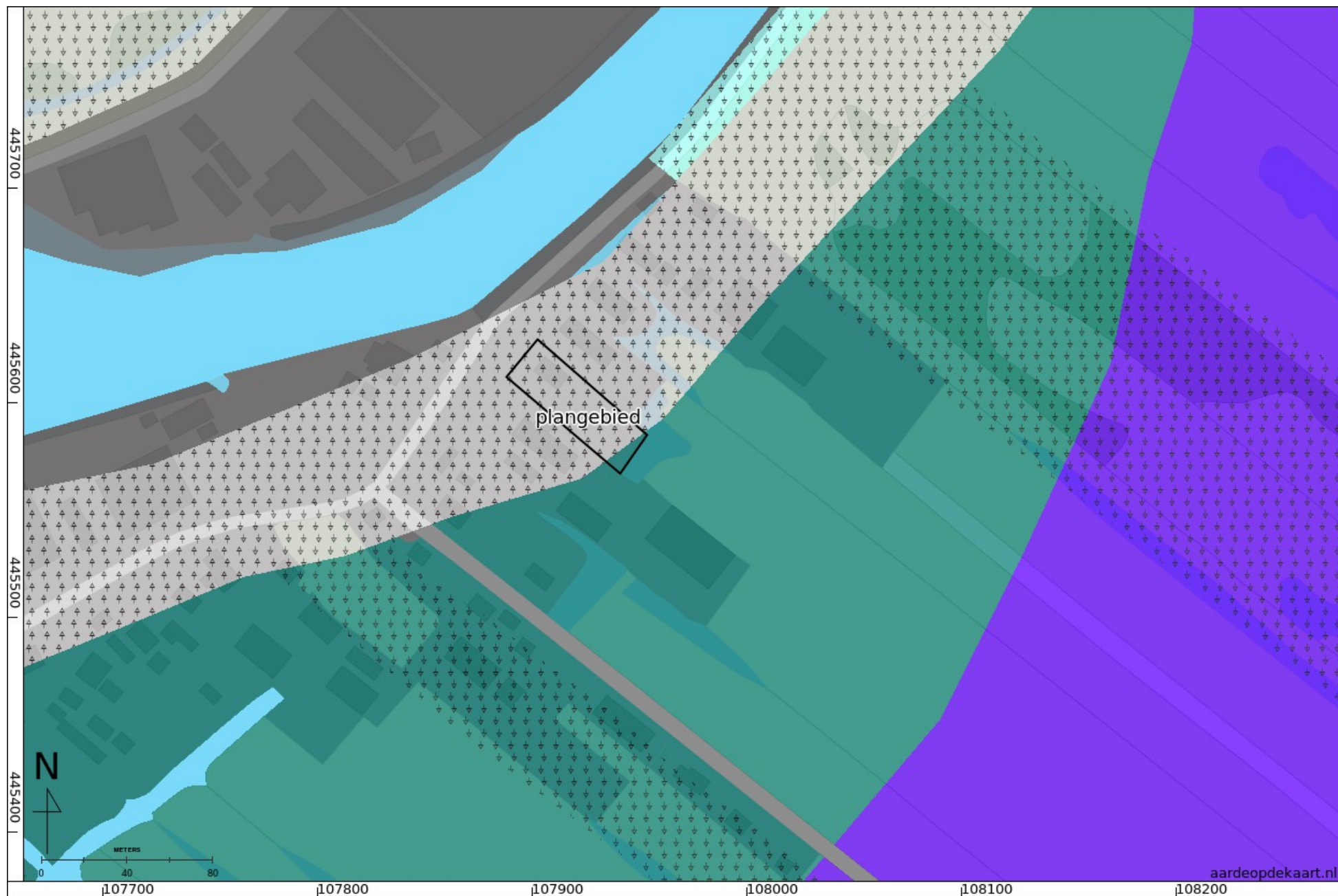
Figuur 11: Topografische kaart 1958

Figuur 12: Topografische kaart 1969

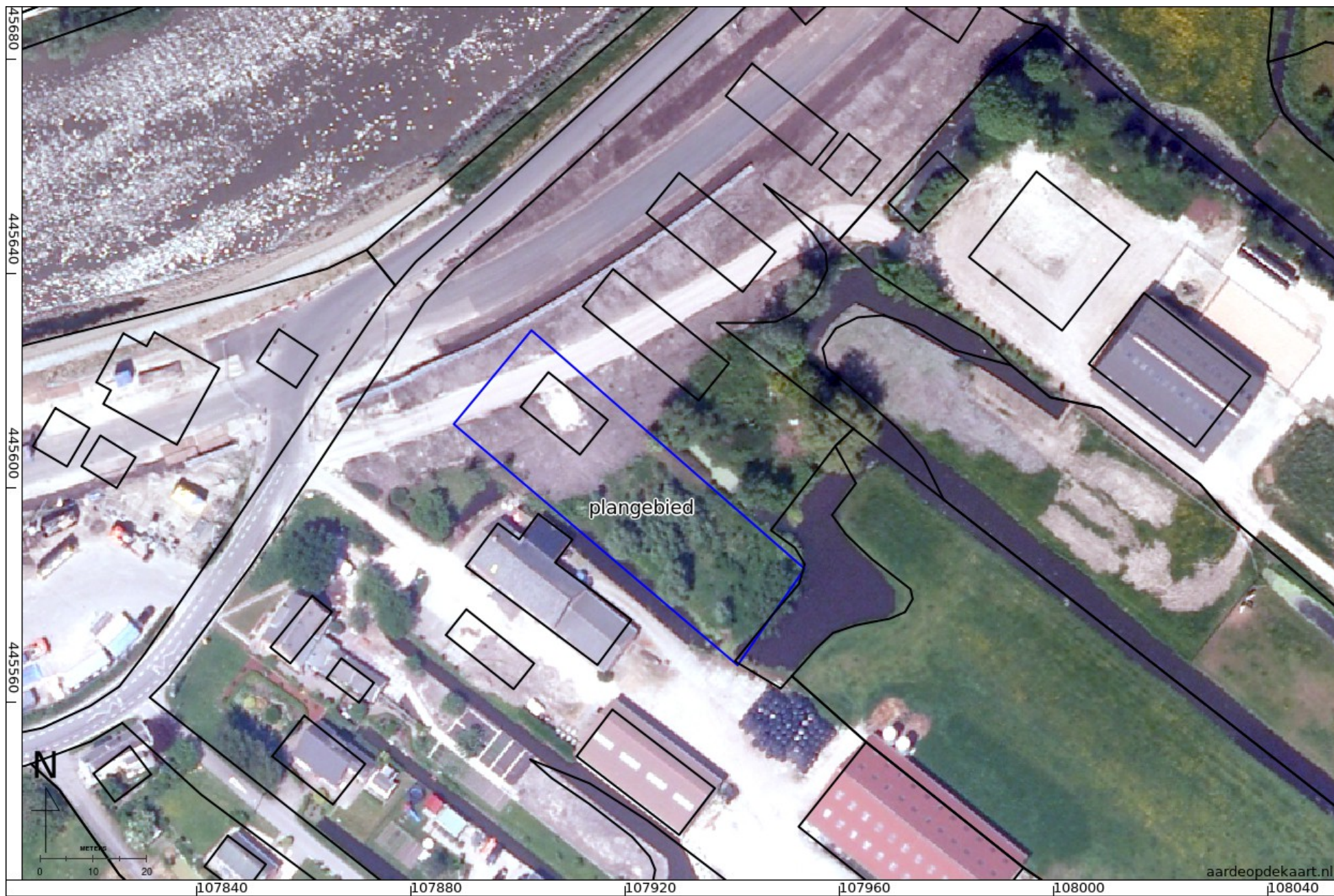
Figuur 13: Topografische kaart 1989

Figuur 14: Bodemkaart. Legenda: groen = IIPMv81 Liedeerdgronden; klei; profielverloop 1, lichte klei op veen, paars = pVb Weideveengronden op bosveen (of eutroof broekveen), grijs = bebouwd. Met de pijltjes zijn gebieden die zijn opgehoogd (pijl omhoog), of afgegraven (pijl omlaag) aangegeven.

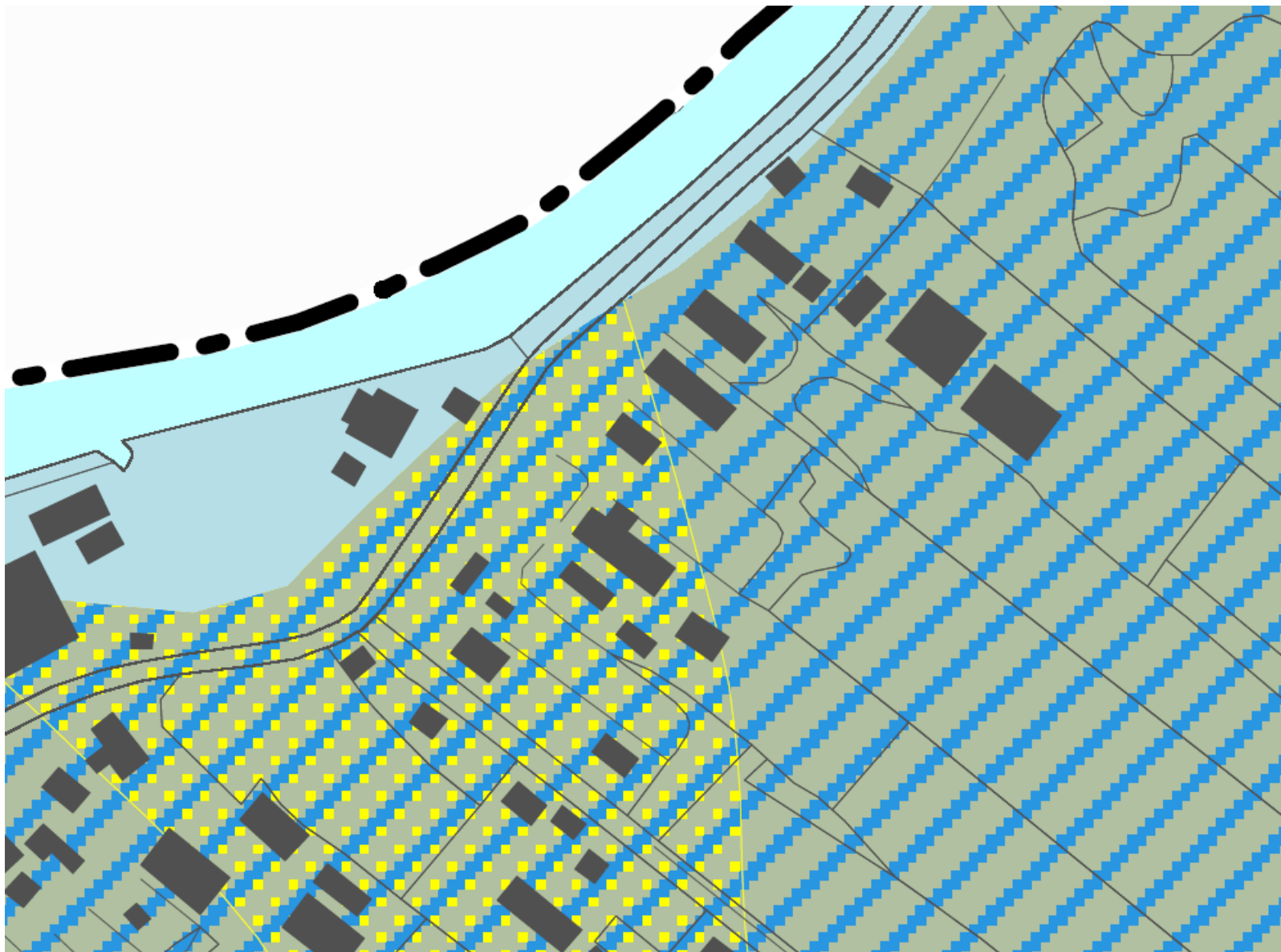
Figuur 15: Geomorfologische kaart van het gebied. Legenda: grijs = bebouwd, blauw = 2M35, vlakte van getijafzettingen.

Figuur 16: Actuele situatie met projectie van voormalige bebouwing

Figuur 17: ARCHIS informatie van het plangebied. Legenda: blauw kade = onderzoeksmeldingen, gele stip = waarneming. In het gebied zijn geen AMK terreinen of vondstmeldingen.

Figuur 18: Archeologische verwachtingskaart van de gemeente (uitsnede). Legenda: bruin grijze vlak = Benschop riviersysteem, lage verwachting Laat Paleolithicum – Mesolithicum, middelhoge verwachting Neolithicum – Bronstijd, diepteligging 6 tot 8 m – NAP. Blauwe arcering = oeverzone, middelhoge verwachting voor IJzertijd t/m Vroege Middeleeuwen, gele stippen = crevasses, middelhoge verwachting IJzertijd t/m Vroege Middeleeuwen, diepte ligging onbekend.